

عنوان مقاله:

طنزپردازان و شیوه های طنزپردازی در ایران عصر سلجوقیان

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات تاریخ فرهنگی، دوره 8، شماره 29 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

عباس احمدوند

زهیر صیامیان گرجی

فاطمه کارگر جهرمی

خلاصه مقاله:

در ایران عصر سلاجقه، طنز، به عنوان خنده طعنه آمیز به مسائل گوناگون جامعه به کار می رفته است. در تاریخ نگاری مدرن ادبیات ایران اسلامی، طنزپردازی به همان معنای امروزی «قصه نقد اجتماعی سیاسی»، فعالیت ادبی تعریف شده است که عمدتاً توسط شعرا در قالب یک نوع ادبی خاص انجام و ترویج می شده است. علی رغم این نگرش عمدتاً ادب انگارانه و ژانری به طنز، اگر مفهوم طنز را فراتر از معنای کنونی آن، «بیان هنری اجتماع نقیضین» در نظر بگیریم، آنگاه باید گفت معنا و موضوعات طنزآمیز در فرهنگ ادبی جامعه ایران دوره میانه چه جایگاه و تنوعی داشته است؟ مساله مقاله حاضر بررسی فرهنگ طنزپردازی در جامعه ایران اسلامی دوران حکمرانی سلجوقیان با توجه به انواع گروه ها و نیز شیوه های بیانی و کاربرد آن است که با روش تاریخی انجام گرفته است. دستاورد مقاله نشان می دهد علاوه بر شاعرانی که در تاریخنگاری مدرن ادبیات فارسی به مثابه مروجان نقد اجتماعی در ژانر ادبی طنز برجسته شده اند، اقشار گوناگون جامعه شامل مردمان عادی، دلکان، صوفیان، علما و کارگزاران حکومت نیز برای بیان طعنه آمیز موضوعات مختلف جامعه به شکلی خنده دار، شیوه های بیانی گوناگون طنزپردازی رایج در «فرهنگ ادبی عامه» را درباره طیف وسیعی از موضوعات به کار می بردند و مقصود خود را در قالب مفاهیم طنزپردازانه و شیوه های ادبی از تحقیر تا تحامق بیان می کردند.

کلمات کلیدی:

„Seljuq of Iran, Satirist of Seljuq Era, Methods of Satirism in Iran, Literary Culture in Iran

سلاجقه ایران. طنزپردازان عصر سلجوقی، شیوه های طنزپردازی در ایران، فرهنگ ادبی در ایران.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1282945>

